

ÖZGÜN EKSTİRE

Yazılı ve Okula Hazırlık Kitabı

COĞRAFYANIN KODLARI

10 SINIF

Pekiştirme
Etkinlikleri

Yazılı
Hazırlıkları

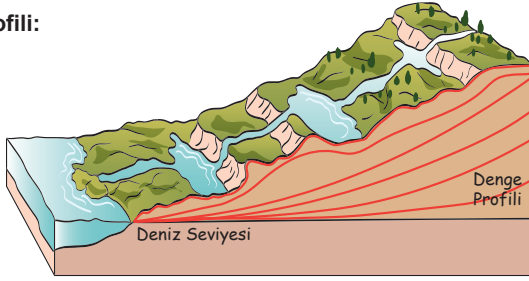
Soru
Bankası

YouTube
Video Anlatımlı

1. Denge profili nedir? Açıklayınız ve denge profiline ulaşmış akarsuların 5 tane özelliğini yazınız. (10 Puan)

Denge Profili:

Denge profiline ulaşmış akarsuyun özellikleri

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

2. Aşağıdaki tabloda verilen yer şekillerini oluşturan kuvveti ve oluşum şeklini karşısına yazınız. (10 Puan)

Yer şekli	Oluşturan kuvvet	Oluşum şekli
Dev kazanı		
Traverten		
Barkan		
Falez		
Mantar kaya		

Yer şekli	Oluşturan kuvvet	Oluşum şekli
Tafoni		
Seki (Taraça)		
Delta		
Hörgüç kaya		
Lagün		

3. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (10 Puan)

1. Kalkerli arazinin bulunduğu ..... Bölgesi'nde kanyon vadi görülür.
2. Kıyıya yakın adanın ana karaya bağlanmasıyla ..... oluşur.
3. Türkiye toptan yükselmeye maruz kaldığı için ..... bakımından zengindir.
4. Konya ..... çevresinde kumullar görülür.
5. ...., Türkiye'de bitki örtüsünden yoksun iç kesimlerde bulunur.

4. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazınız. (15 Puan)

1. Türkiye'de peribacalarına volkanik arazilerin olduğu alanlarda rastlanır. ( )
2. Eğimin azaldığı yerlerde akarsuların büklüm yapması sonucu peneplen oluşur. ( )
3. Son yıllarda obruk oluşumuna Konya ve çevresinde yoğun olarak rastlanmaktadır. ( )
4. Türkiye'de dağların denize dik uzandığı Ege kıyılarında falez görülür. ( )
5. Muğla, Kızören, Elmalı, Kestel, Korkuteli, Acıpayam, Tefenni, ovaları polye ovalarına örnektir. ( )

5. Aşağıdaki tabloda tanımları verilen buzul şekillerinin isimlerini karşısına yazınız. (10 Puan)

Açıklama	Yer Şekli
Buzuldan çıkan akarsuların getirdiği malzemelerin birikmeleri sonucu oluşan düzlüklerdir.	
Hareket hâlindeki buzulların bir yatağa gömülmesiyle oluşan "U" profilli vadilerdir.	
Dağların yüksek kesimlerinde buzulların kazarak oluşturduğu çukurlardır.	
Yamaçlarda buzulun dirençli olan kayaları daha az aşındırılmasıyla oluşan kayalardır.	
Moren toprakların bir kayanın etrafında tepeler şeklinde birikerek oluşturduğu şekillerdir.	

6.

Aşağıdaki görsellerde dış kuvvetler tarafından oluşturulan bazı yer şekilleri gösterilmiştir. Bu yer şekillerinin isimlerini ve oluşturan kuvvetin ismini tablodaki boşluklara yazınız. (10 Puan)

Yer şekli	Oluşturan kuvvet	Yer şekli	Oluşturan kuvvet
1.		5.	
2.		6.	
3.		7.	
4.		8.	

7.

Aşağıda tanımları verilen yer şekillerinin isimlerini ve Türkiye'de görülüp görülmediğini karşısına yazınız. (10 Puan)

	Yer şekli	Türkiye'deki durumu
1.	Akarsu aşınımının son evresinde oluşan az engebeli geniş düzlüklerdir.	
2.	Yatak eğiminin azaldığı yerlerde malzemelerin akarsu içinde birikmesiyle oluşur.	
3.	Suların etkisiyle karstik kayaların erimesi sonucunda oluşmuş en küçük şekildir.	
4.	Karstik bölgelerdeki en geniş çanaklardır.	
5.	Rüzgâr aşındırmasıyla oluşan birbirinden keskin sırtlarla ayrılmış "U" profilli oluklardır.	
6.	Farklı dirençteki kayaların aşınmasıyla oluşmuş tepelerdir.	
7.	Buzulların yamaçtaki kayaları deve hörgücüne benzer şekilde aşındırmasıyla oluşur.	
8.	Morenlerin bir kayanın etrafında tepeler şeklinde birikerek oluşturduğu tepelerdir.	

8.

Aşağıda açıklaması verilen şekillerin isimlerini boşluklara yazınız (15 Puan)

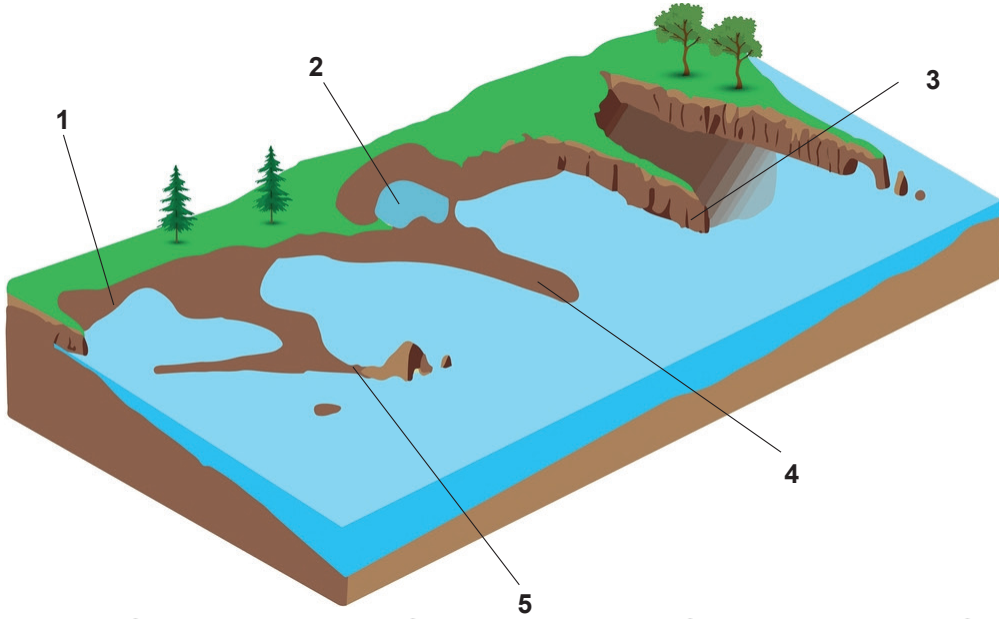
( )	Suların etkisiyle karstik kayaların erimesi sonucunda oluşmuş en küçük şekildir.	
( )	Dolinlerin birleşmesi sonucunda oluşmuş daha geniş çukurlardır.	
( )	Çözünmeyle ya da tektonik çanakta çözünmenin devam etmesiyle oluşmuş çukurlardır.	
( )	Yer altına sızan suların buraları aşındırması sonucunda oluşturduğu boşluklardır.	
( )	Kirecin mağara tavanında birikmesi ile oluşur.	

9.

Aşağıdaki tabloda rüzgârlarla ilgili verilen boşlukları doldurunuz. (10 Puan)

Rüzgârların etkili olduğu yerlerin özellikleri	Rüzgârların etkili olduğu ülkeler
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

1. Aşağıdaki görselde numaralandırılarak gösterilen şekillerin isimlerini alttaki boşluklara yazınız. (12 Puan)

1.

2.

3.

4.

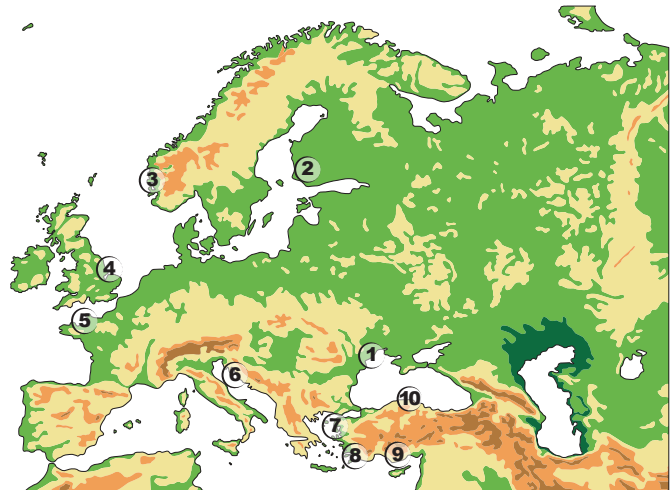
5.

2. Aşağıdaki özelliklerin enine kıyılara mı yoksa boyuna kıyılara mı ait olduğunu karşısına işaretleyiniz. (12 Puan)

	Enine Kıyılar	Boyuna Kıyılar
1. Dağların denize paralel uzandığı yerlerde görülür.		
2. Koy, körfez, doğal limanlar fazladır.		
3. Kıyı ile iç kesimler arasında ulaşım zordur.		
4. Kıta sahanlığı geniştir.		
5. Falezler yaygındır.		
6. Girinti, çıkıntı fazladır.		

3. Aşağıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen kıyı tiplerinin isimlerini tablodaki boşluklara yazınız. (20 Puan)

1.	6.
2.	7.
3.	8.
4.	9.
5.	10.

4. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (12 Puan)

1. Türkiye'de Finike-Kaş arasında ..... kıyı tipi görülür.
2. .... kıyı akarsu vadilerinin gelgit sonucunda sular altında kalmasıyla oluşan kıyılardır.
3. .... kıyı tipi buzul vadilerinin deniz suları altında kalmasıyla oluşan girintili, çıkıntılı kıyılara denir.
4. Kıyı kordonlarının bir koy ya da körfezin önünü kapatması sonucunda oluşan göle ..... denir.
5. .... vadi, Karadeniz ve Doğu Anadolu gibi eğimin fazla olduğu bölgelerde görülürler.
6. Çankırı, Kayseri, Sivas, Erzurum çevresinde ----- üzerinde oluşan karstik şekiller görülür.

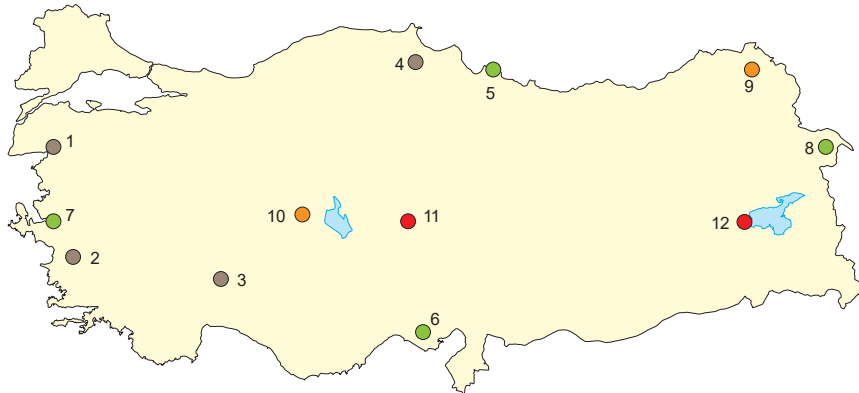
5. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazınız. (12 Puan)

1. Muğla, Kızören, Elmalı, Kestel, Korkuteli, Acıpayam, Tefenni, Burdur sander ovalarına örnektir. ( )
2. Çukurova, Göksu, Çarşamba ve Bafra deltaları ile Kilyos ve Şile'de kıyı kumulları görülür. ( )
3. Türkiye'de buzul şekillerine dağların yüksek kesimlerinde 3000 metreden sonra rastlanır. ( )
4. Türkiye'de dağların kıyıya paralel uzandığı Akdeniz ve Karadeniz kıyılarında lagün görülür. ( )
5. Türkiye'de Kapıdağ Yarımadası ve Sinop Boztepe tomboloya örnek gösterilir. ( )

6. Türkiye'deki yer şekilleriyle ilgili aşağıdaki tabloyu uygun şekilde doldurunuz. (20 Puan)

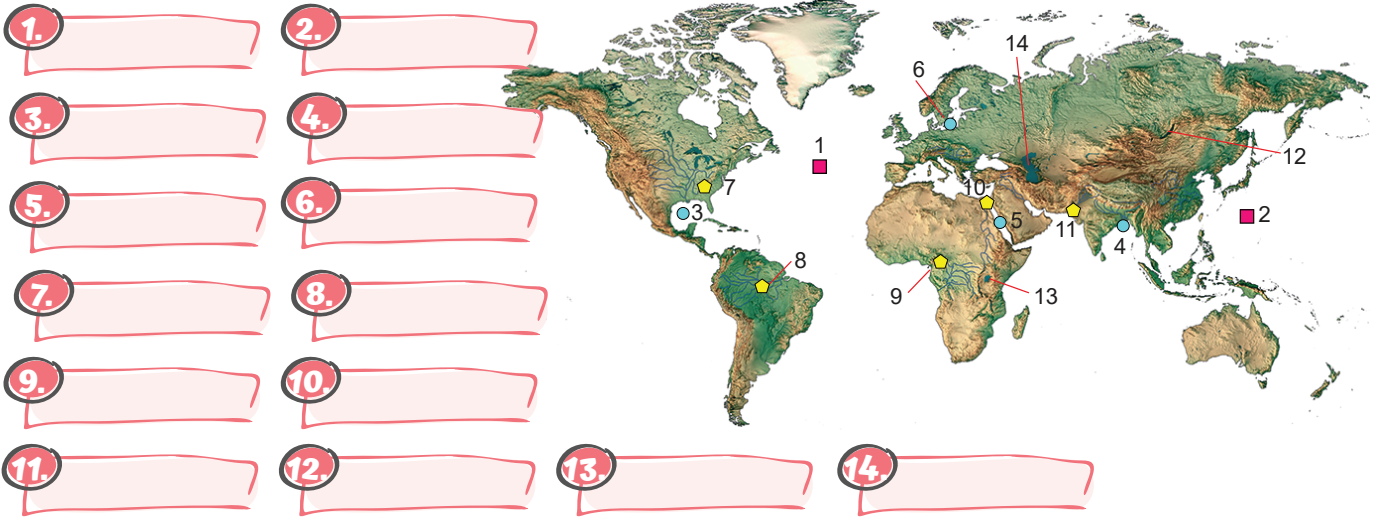
Platolara 5 örnek	Şelalelere 5 örnek	Mağaralara 5 örnek	Buzul dağlarına 5 örnek
1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.
3.	3.	3.	3.
4.	4.	4.	4.
5.	5.	5.	5.

7. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin ana yer şekillerinden bazılarının bulunduğu yerler numaralandırılarak gösterilmiştir. Bu yer şekillerinin isimlerini alttaki tabloda yer alan numaralı boşluklara yazınız. (12 Puan)

Orojenik Dağlar	Ovalar	Platolar	Volkanik Dağlar
1.	5.	9.	11.
2.	6.	10.	12.
3.	7.		
4.	8.		

1. Aşağıdaki haritada numaralanmış deniz, okyanus, göl ve akarsuların isimlerini alttaki boşluklara yazınız. (14 puan)

2. Aşağıdaki soruların karşısına cevaplarını yazınız. (16 puan)

1.	Okyanus ile bağlantısı olan ve geniş boğazlarla okyanusa bağlanan denizler	
2.	Yeryüzünde tatlı su kaynaklarının %68,3 lük kısmını oluşturan kaynaklar	
3.	Su derinliği en fazla olan göl	
4.	Dünya'nın en uzun nehri	
5.	Avrupa Kıtası'nda 10 ülkeden geçtikten sonra Karadeniz'e dökülen nehir	
6.	Aktif volkanik bölgelerde görülen ve aralıklarla yeryüzüne fışkıracak çıkan kaynak	
7.	Sağlık turizminde kullanılan ve iklim şartlarından etkilenmeyen kaynaklar	
8.	Hazar Gölü'ne dökülen ve kapalı havza özelliği gösteren akarsu	

3. Aşağıdaki tabloda verilen göller ve akarsularla ilgili boşlukları doldurunuz. (20 puan)

Akarsu	Döküldüğü yer	Göller	Oluşumu
Mississippi		Superiör	
Lena		Aral	
Ganj		Baykal	
Kongo		Hazar	
Amazon		Tanganika	
Nil		Büyük Ayı	
Fırat		Ohri	
Yang-çe		Victoria	

4. Set gölleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz. (10 puan)

1.	Akarsu önlerinin heyelan sonucu kayan parçalarla kapanması sonucunda ..... set gölü oluşur.
2.	Akarsuyun taşıdığı alüvyonlarla akarsu yatağını, koy veya körfezin önünü kapatmasıyla ..... set gölü oluşur.
3.	Deniz kıyılarında, koy önlerinin kıyı okları veya kıyı kordonlarıyla kapanmasıyla ..... set gölü oluşur.
4.	Volkanizma sırasında çıkan lavların bir çukurluğun önünü kapatmasıyla ..... seti gölü oluşur.
5.	Buzulların taşıdığı malzemelerin meydana getirdiği setlerin gerisinde suların toplanmasıyla ..... set gölü oluşur.

5. Aşağıda verilen özelliklerin karşısına hangi denize ait olduğunu işaretleyiniz. (12 puan)

	Karadeniz	Marmara	Ege	Akdeniz
1. Türkiye'nin en sıcak denizi				
2. En uzun kıyı uzunluğuna sahip deniz				
3. Sıcaklığın en düşük olduğu deniz				
4. Türkiye'de balıkçılığın en fazla yapıldığı deniz				
5. İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip deniz				
6. Türkiye tuz üretiminde en çok yararlanılan deniz				

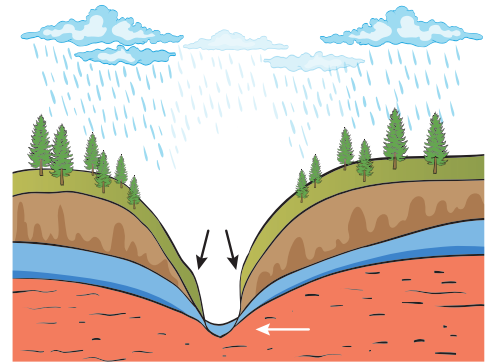
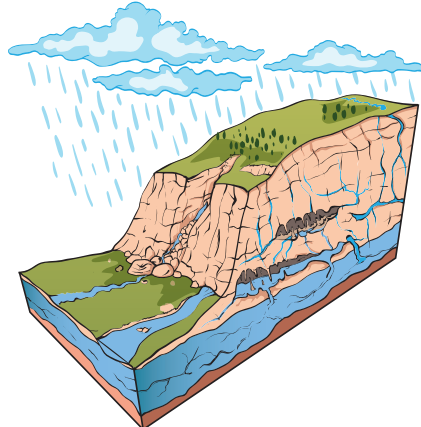
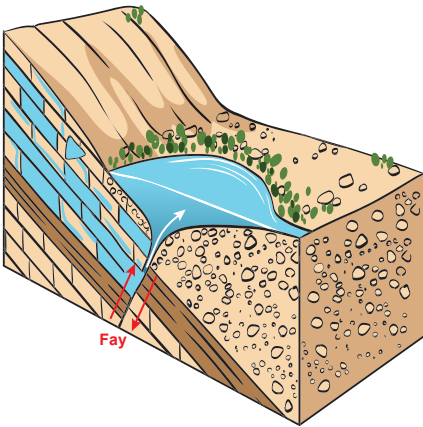
6. Türkiye akarsularıyla ilgili aşağıdaki boşlukları doldurunuz. (16 puan)

	Genel özellikleri (5 tane)	Dışarıya dökülenler
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

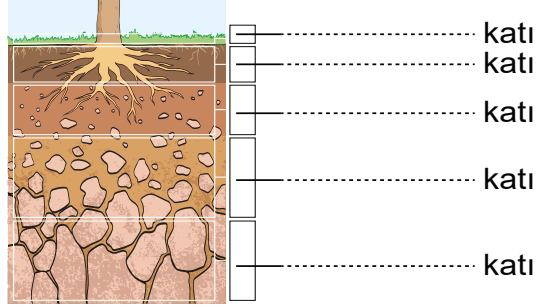
7. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (6 puan)

1.	Aras ve Kura Nehirleri birleşerek ..... Gölü'ne dökülürler.
2.	.....'nün suları çevresindeki volkanik arazinin de etkisiyle sodalıdır.
3.	Uluabat, Manyas, Beyşehir göllerinin suları .....
4.	Türkiye, ... turizmi açısından çok sayıda uygun koy ve körfeze sahiptir.
5.	Nemrut Gölü bir ..... da oluşmuştur.
6.	Nazik, Erçek, Haçlı, Çıldır ve Balık gölleri Türkiye'deki ..... set gölleridir.
7.	Eğirdir Gölü'nün oluşumunda tektonik olayların yanı sıra ..... oluşumların da etkisi bulunmaktadır.
8.	Kaynağını yurt dışından alıp Türkiye sınırlarından denize dökülen akarsular ..... ve Asi'dir.

8. Aşağıda görselleri verilen kaynakların isimlerini altına yazınız. (6 puan)

1. Aşağıdaki görselde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (10 Puan)

2. Aşağıdaki tabloda isimleri verilen toprakların hangi grupta olduğunu karşısına işaretleyiniz. (16 Puan)

	Zonal	İntrazonal	Azonal
Laterit			
Vertisol			
Kolüvyal			
Terra rossa			
Rendzina			
Çernozyom			
Regosol			
Halomorfik			

3. Aşağıdaki haritada numaralanmış alanlardaki toprakların isimlerini alttaki boşluklara yazınız. (10 Puan)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

4. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun şekilde doldurunuz. (10 Puan)

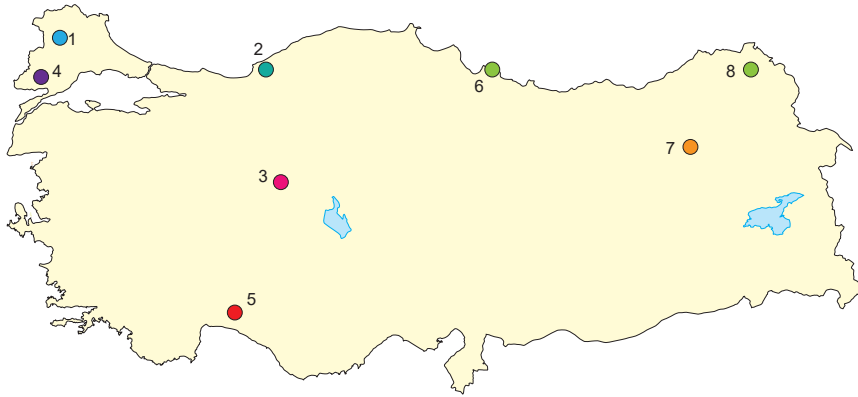
- ..... topraklar bataklık, sazlık gibi alanlardaki sulu topraklara denir.
- ..... topraklar suyun buharlaşması ve tuzun toprağın yüzeyinde birikmesiyle oluşur.
- ..... Yumuşak kireçtaşı üzerinde oluşan üst kısmı koyu topraklardır.
- ..... topraklar iklim ve bitki örtüsüne göre şekillenir.

5. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazınız. (10 Puan)

1. Morenler buzullar tarafından taşınan malzemelerin birikmesiyle oluşan topraklardır. ( )
2. Yamaçlardan taşınarak dağların eteklerine biriken topraklara vertisol denir. ( )
3. Litosoller taşınma ile dağın eteklerine giden topraklardan geriye kalan taşlı topraklardır. ( )
4. Sıcaklık ve nemin fazla olduğu Ekvatorial bölgede görülen topraklara terra rossa denir. ( )
5. Tundra toprakları yılın 9 ayı donmuş durumda iken 3 ayı çözünerek bataklık hâlini alırlar. ( )

6. Aşağıdaki haritada numaralanmış alanlardaki toprakların isimlerini alttaki boşluklara yazınız. (16 Puan)

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

7. Aşağıdaki toprakların karşısına hangi alanda kullanıldığını yazınız. (16 Puan)

	Toprak	Tarım Ürünleri	Hayvancılık Türleri
1.	Kahverengi orman toprakları		
2.	Kahverengi bozkır toprakları		
3.	Terra rossa toprakları		
4.	Çernozyom toprakları		

8. Aşağıda verilen toprakların isimlerini ve yaygın görüldüğü il örneklerini alttaki boşluklara yazınız. (12 Puan)

1.
2.
3.
4.